

sura aliqua impediatur (1). Ex his jam patet in casu non esse veram et proprie dictam irregularitatem (n. 171).

310. Infamia facti ideoque et consequens impedimentum ad ordines plerumque cessat per eam vitae emendationem quae maculas prioris non solum coram Deo, sed etiam in opinione hominum detergit, ita ut sinistrae famae successerit bona existimatio apud graves et honestos. Proinde necesse est ad tollendam infamiae notam ut poenitentia peragatur in loco commissi delicti, prout tradit folium S. C. C. in *Terulen.*, *Beneficii*, 3 Julii 1662, et in *Ferrarien.*, *Praesentationis et admissionis in collegium*, 25 Jan. 1851. Nonnulli docent hanc poenitentiam durare debere biennio vel triennio, ex *cap. 2, De clerico non ordinato ministrante*, quod nihil probat. Igitur prudentiae episcopi remittitur judicare quandonam nova vita infamiam reipsa deleverit. Diximus *plerumque* infamiam facti vitae emendatione cessare; nam infamia quae oritur ex nonnullis gravioribus delictis et poenis raro admodum in publica opinione ita deletur ex contraria vita ut vir ad ordines promoveri valeat sine admiratione et scandalo, e. g. vir qui ob grave facinus damnatus fuit aux *travaux forcés*. In *cap. 4, De judiciis*, legitur: « De adulteriis vero et aliis criminibus quae sunt minora, potest episcopus cum clericis post peractam poenitentiam dispensare ». Sed his verbis Alexander III vult tantum significare episcopum posse a puniendis his criminibus abstinere, peracta poenitentia. Qui laborat infamia juris civilis juste inflictam, dum haec poena perdurat, numquam erit aptus ad ordines suscipiendos (2); condonata autem poena, fieri potest ut infamia facti remaneat. Tandem infamiam facti, cum non sit poena positiva (n. 305), non posse a superiore remitti, evidens est; et nec semper ipsa baptismatis susceptione cessat (n. 188).

311. Ex dictis solvi potest quaestio, num illicita Missae

(1) Bonacina, *disp. VII, q. III, punct. I, n. 4*, cum Azor, 2 p., l. 6, c. 7, q. 3; quos non reprehendunt Salm., X, VIII, n. 76, et S. Alph., VII, n. 362; Reiff., V, XXXVII, n. 76.

(2) Schmalz., V, XXXVII, n. 175.

iteratio irregularitatem inducat; de qua in nonnullis statutis dioecesanis.

312. In primis certum est contra Majolum, *lib. III, cap. XI, § Propterea*, binationem illicitam per se, idest praescindendo ab infamia, irregularitatem non parere, cum id nulli inveniatur in jure expressum (1).

313. Videamus igitur utrum hoc delictum infamiam ideoque irregularitatem secumferat. Et quidem si delictum est publicum, non est dubium sacerdotem contrahere infamiam facti. Proinde quaestio est tantum de infamia juris.

314. Nonnulli putant hoc delictum semper notari etiam infamia juris, quia quodlibet delictum *publicum*, in quo nempe quilibet ad accusandum admittitur, hac infamia notatur ex *l. 1, § Qui in judicio, ff., De his qui notantur infamia*, et *can. 2, § Porro, c. 3, q. 7*, in Decreto (2); atqui quaelibet injuria gravis contra religionem et quodlibet crimen dolum continens est publicum (3). Sed haec argumentatio innititur principio, quod infamis infamia juris civilis sit etiam infamis infamia juris canonici; quod principium fundamento caret, ut supra diximus.

315. Alii censent esse infamem infamia juris canonici sacerdotem qui bis una die celebravit ob lucrum seu duplicem eleemosynam acquirendam, ut communiter contingit, quia est reus criminis simoniae. Haec doctrina cohaeret his quae diximus n. 296. Tantum dubitari potest utrum haec infamia sit latae an ferendae sententiae; sed ex his quae, *l. c.*, diximus, nos putamus esse latae sententiae. Huc spectant sequentes duae responsiones S. C. C.

316. Prima habetur in *Senensi, Irregularitatis*, quam per extensum refert Pignatelli, *l. c.*, his verbis:

« Super libello per SSmum D. N. ad hanc S. C. remisso, quo N. N. parochus ecclesiae S. Eugeniae supplicavit reintegrari ad facultatem celebrandi Missam a qua fuit suspen-

(1) Thesaurus, *De poenis, v. Missa, cap. V*.

(2) Hic canon refert dispositiones juris civilis Romani; et cit. paragraphus *Porro* ad rem non facit.

(3) Thesaurus, *l. c.*; Pignatelli, *tom. VII, cons. XLIII*.

sus ex eo quod duas Missas eodem die pluries celebravit, archiepiscopus auditus ita refert :

» N. N., curatus ecclesiae parochialis S. Eugeniae, accusatus quod pluries Missas eodem die celebraverit avaritiae causa, convictus et confessus, prout ex processu apparet, condemnatus fuit a Vicario Generali in poenam carceris ad biennium et suspensus a celebratione Missarum. Pluribus transactis mensibus, cum infirmitatibus angeretur, commutatus fuit carcer formalis et assignata domus privata pro carcere. Sed cum mala valetudine laboret, aeris et coeli variatione indigere asseritur : idque illi indultum fuisset, mutato carcere in exilium extra dioecesim. Hoc tamen ad effectum perducere non potest, cum non habeat unde se alat, oeconomus apposito ad regendam curam animarum, cujus annui fructus scuta triginta monetae non excedunt ; ipsique alimenta praestantur a consanguineo paupere cum maximo sui incommodo, non habens pro alimoniis sui ipsius et propriae familiae. Ob idque ut in exilium missus ipse sibi ex victu provideat, instat restitui ad celebrationem Missarum ; quod non nisi a Sede Apostolica obtinere posse dignoscitur, ex quo sit irregularis effectus ob infamiam, prout affirmat novissime Pignatellus, *tom. IV, cons. can. I*, ac super ea dispensatione indigeat. Quam eidem indulgeri posse censetur, cum jam plura poenitentis animi signa dederit ita ut novus lapsus probabiliter non sit pertimescendus. In dioecesi tamen celebrare pro nunc non permittendum ex eo quod tale facinus, a populo existimatum gravissimum, maximum induceret in rudibus scandalum, cum factum sit notorium et delinquens publice diffamatus ; quae circumstantiae non militant in longinquis regionibus.

» His in postrema Coge per summarium relatis orta fuit quaestio an orator dici possit irregularis et propterea injunctum efformari dubium cui Emi Patres respondere dignabuntur, nempe :

» Primo, an orator praefata ex causa in irregularitatem inciderit : Et quatenus affirmative ;

» Secundo, an cum eo sit dispensandum.

» Die 16 Nov. 1686, S. C. .... censuit cum oratore esse

dispensandum infra tempus archiepiscopo benevisum ».

317. Altera est in *Placentina, Irregularitatis*, quae ex archivio S. C. desumpta ita se habet :

« Humillimas porrexit preces... Fabius Agosti, sacerdos loci Curtis-Majoris hujus dioecesis, exorans pro absolutio- nis beneficio ab irregularitate incursa ex eo quod ex motivo lucri duplicem stipem recipiendi, duas Missas per duas vices eadem die celebraverit tum Placentiae tum Cremonae. Episcopus Placentinus desuper informans, preces confir- mando, refert oratorem, praemissa de causa, pendente pro- cessu, vim justitiae evasurum, demigrasse ab ea dioecesi, et Cremonam se recepisse ; inibique ex extrajudiciali notitia sibi constare, inquit Relator, in aliud simile facinus, unica die bis celebrandi reincidisse ; qua de re carceratum in illo foro episcopali, postmodum, concordato Fisco, fuisse relaxatum ; censet nihilominus, attentata ejusdem oratoris natalium honestate et inopia, precibus indulgendum.

» Pariter episcopus Cremonensis informare jussus refert, antedictum oratorem carceribus fuisse mancipatum a sua curia episcopali ex eo quod sine litteris testimonialibus sui sacerdotii per plures dies sacrum peregerit sub ementito nomine Francisci Alusii, nullisque aliis contra eum resul- tantibus indiciis, relaxatum fuisse, poena pecuniaria im- posita piis locis eroganda, et praecepto eidem facto de disce- dendo, recto tramite, ab ea dioecesi ; nec de duplici celebra- tione unica die per eum habita aliquid sibi innotuisse, fatetur Informans. Quocirca orator ipse advertens ex er- rore curialis in Urbe qui preces efformat, narratum fuisse geminam Missae celebrationem eadem die Cremonae, quem- admodum Placentiae contigit, preces obtulit pro gratia. Quibus recitatis, sub die 17 Aug. 1707 rescriptum fuit ut poneretur in folio, easque renovat orator, ob ejus maximam paupertatem informare vetitus. Hinc proponuntur EE. VV. bina dubia decidenda :

» Primo, an orator incurrerit in irregularitatem ?

» Secundo, an sit absolvendus in casu ?

» Die 9 junii 1708, Sacra etc. censuit expectandum esse

exitum causae et injungendum... episcopo Placentino quatenus procedat ad illius terminationem.

» Vigore hujus rescripti Vicarius Generalis Placentinus sententiam definitivam in contumaciam oratoris protulit sub die 9 Febr. 1709 in hunc tenorem: *Sententiamus etc. ipsum R. Fabium de Augustis processatum, citatum et contumacem, attenta ejus contumacia etc., respectu delicti celebrationis duarum Missarum eadem die Nativitatis B. M. V, 8 Sept. 1706, condemnandum etc., prout condemnamus in poenam carceris per biennium....., et ulterius ex causa ejusdem delicti declaramus eundem R. Fabium incidisse in irregularitatem.....* Repetit igitur modo easdem preces orator, impotens informare ob ejus paupertatem, pro resolutione dubiorum alias propositurum:

» Primo, an orator incurrerit in irregularitatem: Et quatenus affirmative;

» Secundo, an sit dispensandus in casu.

» Die 11 Jan. 1718, Sacra etc. ad 1um respondit affirmative in casu de quo agitur. Ad 2um censuit supplicandum esse post expletam poenam.

» Cum orator subinde preces repetierit pro dispensatione sub motivo quod satisfecerit jam sententiae praedictae, requisita fuit nova episcopi informatio haec referentis: *Cum enim orator, ceteroquin ex honestis et civilibus parentibus progenitus, summa labore paupertate, cujus intuitu memoratas poenas carceris et pecuniarum ad tenuem eleemosynam cuidam loco pio erogandam, et ad exercitia spiritualia per dies decem in quodam regularium coenobio peragenda, reduxerim, ut de facto jam solvit et respective peregit, et abinde citra castigate se gesserit, sanctissima poenitentiae et eucharistiae sacramenta frequentando, et pueros doctrinam christianam docendo, post lapsum quatuor annorum et quinque fere mensium, in gratiam imminentis festi Natalitii D. N. J. C. veniam mereri, etc.* Hinc orator ipse.... rogat EE. VV. ut..... dignentur gratiam elargiri sub dubio:

» An sit dispensandus in casu, etc.

» Die 14 Mart. 1711, Sacra etc. respondit affirmative; proindeque, attenta relatione episcopi Placentini, censuit, si SSmo D. N. placuerit, per suas litteras apostolicas in forma Brevis eidem episcopo committi posse ut, veris extantibus narratis, et peractis per oratorem exercitiis spiritualibus per alios viginti dies, eundem pro suo arbitrio et conscientia gratis absolvat, ac cum eo super irregularitate praefata dispense.

318. Tandem alii opinantur irregularitate irretiri et sacerdotem qui binans alteram Missam celebravit non jejunus (1). Ratio hujus opinionis non potest esse nisi supra (n. 314) indicata ex Thesauro, scilicet quia hoc delictum est contra religionem, ideoque publicum: unde in hac opinione logice foret admittenda duplex irregularitas, altera ex ipsa illicita binatione, altera ex non servato jejuniis in Missae celebratione. Sed jam diximus illam rationem solidam non esse. S. C. C. in *Toletana, Irregularitatis, 25 Jan. 1772*, in qua praecise sacerdos, illicite binans, alteram Missam celebraverat non jejunus, propositis dubiis: « 1° An constet de irregularitate in casu; 2° An sit locus dispensationi in casu »; reposuit: « Ad 1um et 2um esse locum dispensationi arbitrio Ordinarii ad cautelam ».

319. Ex his omnibus concludimus statuta dioecesana infamiam adnexamque irregularitatem decernere non posse in sacerdotes illicite binantes, nisi ad summum pro casu illicitae binationis ob lucrum (2).

B. De irregularitatibus ex delicto.

a) De irregularitate ex iteratione baptismatis (3).

320. Ex hoc capite sunt irregulares:

1° Qui rebaptizatur. Doctores passim id probant ex *can. 65, dist. 50*, in Decreto: « Neque umquam permittendum ut

(1) Ludovicus de Ameno, *De delictis et poenis, tom. III, tit. VIII, § III, n. 31 sequ.*

(2) Boudinhon, *Canoniste Contemporain, Mars 1892.*

(3) Vide canonistas in titulo *De apostatis et reiterantibus baptisma, IX, lib. V Decret.*

rebaptizati ad clericatus gradum promoveantur ». Hic canon est concilii Carthaginensis V. Praeterea plures sunt canones qui arcent a statu clericali baptizatos aut rebaptizatos ab haereticis (n. 461, 476). Quamquam vero in his canonibus sermo sit de rebaptizatis ab haereticis, tamen lex est generaliter intelligenda; « ita enim et ab omnibus intellecta est et communi usu recepta »; Suarez, *De sacram. baptismi*, q. LXXI, art. IV, n. 18.

321. 2° Qui ministrat rebaptizanti, ex cap. 2, *De apostatis*. Nam Titius infirmus aegritudine longa confectus de consilio quarumdam mulierum, ut citius sanari posset, se fecit iterum baptizari. Quidam vero acolythus, frater infirmi, ministerium praebuit presbytero baptizanti. Quaesitum hinc fuit quomodo puniendus foret clericus iste qui minoris erat aetatis et, ut ejus frater salvari posset, hoc fecerat. Respondet Alexander III « quod ad superiores ordines promoveri (si publicum est quod proponitur), non valebit; nisi ad religionem transire voluerit ut, favore religionis ipsius, circa eum valeat dispensari. Si vero occultum est, promoveri poterit, et excessum suum dignis poenitentiae fructibus expiare ». Quod vero de acolytho statutum est, hoc ad omnes ministrantes rebaptizanti applicandum esse, nemo dubitat. Nonnulli sub hoc capite comprehendunt et patrinum in altero baptismate, quem proinde dicunt irregularem (1), quia et ipse cooperatur injuriae sacramenti. At plerique censent patrinum ab irregularitate immunem esse, quia irregularitas statuta in ministrantem baptizanti, contra regulas juris ad patrinum extenderetur (2). Saltem patrini irregularitas est dubia ideoque applicari debent quae diximus n. 162 sequ.

322. 3° Qui rebaptizat. Id quidem nullibi habetur in jure expressum; sed traditur a communi sententia omnium DD., nemine dempto (3), ex *cit. cap. 2, De apostatis*; et non immerito, quia officium ministrantis continetur eminenter in

(1) Phillips, I, § 55; Majolus, XIV, n. 5.

(2) Barbosa, *Collect. Doct. in lib. V Decret., tit. IX, n. 8*; Boeninghausen, I, pag. 96, cum Bonacina, Capono, Sayro, Seitz.

(3) S. Alph., VII, n. 356; Salm., X, VIII, n. 59; D'Annibale, I, § 410.

officio rebaptizantis, sicuti accessorium in principali (n. 182). Ceterum communis sententia confirmatur etiam ex responsione S. C. C., quam n. 331 referimus.

323. Porro haec irregularitas ex magno crimine rebaptismi statuta est contra errorem rebaptizantium (1): et profecto maxime dedecet ut qui publice hoc crimine se coinquinavit, ad statum clericalem promoveatur. Attamen haec irregularitas proprie est ex rebaptismo, non autem ex haeresi rebaptizantis, licet ex hac possit alia irregularitas contrahi juxta ea quae infra dicemus de irregularitate ex haeresi. Ut vero hujusmodi irregularitas ex rebaptismate contrahatur, ea strictim verificari debent quae in citatis juribus, hanc irregularitatem continentibus, habentur. Proinde sequentia notanda sunt.

324. 1° Certe ministrans hanc irregularitatem non contrahit, si baptismi iteratio fuit occulta; ita enim expresse traditur in *cit. cap. 2, De apostatis, etc.* Scavini, III, n. 631, citans alios, putat baptismum solemnem, idest collatum cum caeremoniis Ritualis, etsi occultum, parere ministranti irregularitatem; quod non admittimus, quia baptismus in *cit. cap. 2, De apostatis, etc.*, videtur fuisse sollemnis (n. sequ.), et tamen Alexander III respondet clericum posse promoveri, si delictum fuerat occultum. Probabilius nec rebaptizans irregularitatem contrahit ex rebaptismate occulto: nam sub acolytho ministrante communis interpretatio intelligit etiam rebaptizantem (2). Ad rem Suarez, *De sacram. bapt., l. c.*: « Haec irregularitas non est alibi in jure expressa nisi in illo textu (*cit. cap. 2*), neque in illo distincte traditur de rebaptizante, sed solum de acolytho ministrante, et sub illo intelligimus etiam personam rebaptizantem: ergo sub eadem distinctione et limitatione exponenda est, quia nullum est

(1) Suarez, *De sacram. baptismi, disp. XXXI, sect. VI, n. 17*; Decensuris, *disp. XLII, sect. IV, n. 18*; Vecchiotti, III, § 41.

(2) Salm., X, VIII, n. 60; Suarez, *De sacram. bapt., disp. XXXI, sect. VI, n. 9*; Pirhing, V, IX, n. 13; D'Annibale, I, § 410; Gibalinus, Seitz, etc. contra Barbosa, *Collect. Doctorum, lib. V Decret., tit. IX, cap. II, n. 2*; Thesaurum, II, I, n. 1; Gavantum, *Manual. Episc., v. Irregularitas*; Boeninghausen, I, pag. 95; Pignatellum, Corradum etc., cum aliis.

in jure fundamentum ad aliam extensionem in una persona potius quam in alia faciendam ». Haec ratio solidissima est, ideoque haec doctrina videtur revera probabilissima tum intrinsece tum extrinsece, quam proinde episcopus sequi tuto potest. Quid tandem de rebaptizato? Ipse contrahit necne irregularitatem ex rebaptismate occulto? Communis sententia affirmat. At cum D'Annibale, *l. c.*, et Salmanticenses, *l. c.*, doceant in genere occultam baptismatis iterationem non parere irregularitatem, ac revera ministrans, rebaptizans et rebaptizatus aequali jure aestimandi videantur, et tandem haec irregularitas in jure expressa non sit, fortasse quis non immerito irregularitatem in casu habere poterit uti dubiam. Patet vero baptismi *iterationem* occultam esse, si vel uterque vel alteruter baptismus fuit occultus; et ideo ad irregularitatem ministrantis et rebaptizantis et fortasse etiam rebaptizati requiritur ut uterque baptismus fuerit publicus (1). Quandonam vero publicus dicatur et sit baptismus, collige ex dictis *n. 222*.

325. 2° Cum baptismus, in *cit. cap. 2, De apostatis*, fuerit *solemnis*, idest collatus cum omnibus caeremoniis ritualis, (quod ex eo colligitur, quia collatus fuit a presbytero cum ministerio acolythi), nonnulli putaverunt irregularitatem non oriri, nisi alter saltem baptismus fuerit *solemnis* (2). Valde dubitamus de hujus sententiae probabilitate, nam haec irregularitas inflicta est ob injuriam publicam primo baptismi factam in odium haereticorum rebaptizantium; atqui haec injuria fit ex ipso rebaptismate, non vero ex ejusdem caeremoniis, et non est probabile haereticos rebaptizantes caeremonias Ecclesiae solitos esse observare.

326. 3° Alterius baptismi collatio debet esse graviter culpabilis, ut irregularitas contrahatur (*n. 191*); secus qui graviter culpabilis non est, irregularitatem effugiet, licet alii graviter culpabiles eandem contrahant. Hinc si infans baptizatus rebaptizatur ante usum rationis, ministrans et

(1) D'Annibale, *l. c.*; Salm., *l. c.*, *n. 64*, et apud ipsos plures alii.

(2) D'Annibale, *l. c.*, citans Croix, *VII*, 488; et Salm., *l. c.*, *n. 60*, qui tamen nomine rebaptismi sine solemnitate intelligunt rebaptismum occultum; Lehmkühl, *II*, *n. 1006*.

rebaptizans sunt irregulares, non vero infans, etsi deinde factus adultus rebaptizationem culpabiliter ratam habeat. Quod si Felix III, in *can. 10, c. 1, q. 7*, in Decreto (*n. 476*), statuit esse irregularem qui in *qualibet aetate* alibi quam in Ecclesia Catholica baptizati aut rebaptizati sunt, id intelligendum est de qualibet aetate doli capace, uti explicat Glossa, *l. c.*, *v. qualibet aetate*. Idem dicatur de adulto qui ignoranter, vel dum non est sui compos iterum baptizatur. Obstare videtur *can. 117, De consecr., dist. 4*, in Decreto, ubi legitur: « Qui bis ignoranter baptizati sunt, non indigent pro eo poenitere, nisi quod secundum canones ordinari non possunt, nisi magna aliqua necessitas cogat ». Glossa, *l. c.*, *v. ordinari*, varias refert explicationes; sed responsio clarior est, hunc canonem ex poenitentiali Theodori desumptum vim legis non habere. Item pro nemine est irregularitas, si Titius revera erat baptizatus, sed parochus, volens supplere caeremonias, distractus rursus materiam adhibuit et formam pronuntiavit. Pariter si post diligentem inquisitionem habetur moralis certitudo, licet falsa, baptismum non fuisse collatum, aut baptismum collatum non fuisse validum, et ideo parochus absolute baptizet, non est irregularitas. Quid vero si aderat probabilis dubitandi ratio, et baptismus collatus fuit non sub conditione, sed absolute? Certe parochus graviter per se peccavit; sed non putamus contraxisse irregularitatem, quia ejus peccatum est potius ob omissam conditionem, quam ob iteratum baptismum, et non est certum ipsum rebaptizavisse. Quod si nulla aut futilis erat dubitandi ratio, irregularitatem contrahit (1). Hoc ad minus probat responsio S. C. C. in *Firmana, Dispensationis ab irregularitate*. Nam parochus puerum, a medico rite baptizatum, rursus baptizavit sub conditione: insuper pluries infantes ab obstetrice baptizatos rebaptizavit absolute, et quidem licet de collati baptismatis validitate dubitari serio non posset. Cum vero dispensationem ab irregularitate peteret, proposito dubio: « An locus sit dispensationi ab irregularitate »; S. C. reposuit die 28 *Apr. 1781*: « Affirmative, facto verbo cum SSmo ».

(1) Suarez, *De sacram. bapt., disp., XXXI, sect. VI, n. 13 sequ.*

327. 4° Si utrique vel alterutri baptismo aliquid essenziale desit sive ex parte materiae, sive ex parte formae, sive ex parte intentionis ministri, non habetur proprie dicta *rebaptizatio* in sensu stricto, qualis requiritur ad irregularitatem contrahendam, et ideo hanc nemo contrahit. Ita e. g. si alteruter baptismus collatus fuit vino, aut forma substantialiter corrupta, aut a ministro non habente intentionem baptizandi, licet in hoc casu irregularitas sit pro foro externo. Imo si prior baptismus fuit modo praedicto nullus, irregularitas evitatur, etsi in altero baptismo baptizans, ministrans, baptizatus illum putaverint validum (n. 191). Hic vero accuratius examinandum est num irregularitas exurgat ex rebaptismo sub conditione.

328. Si parochus, post diligentem inquisitionem, habens probabilem dubitandi rationem de collatione baptismatis, vel de collati baptismatis validitate, e. g. quia obstetrix quae baptizavit, saepe formam graviter corrumpit et modo, omnibus perpensis, non constat utrum in illo casu recte verba protulerit necne, si, inquam, in his circumstantiis baptismum iterum solemniter confert sub conditione, profecto non solum irregularitatem effugit, sed plane suo officio satisfacit.

329. Si parochus non habet probabilem dubitandi rationem, e. g. si obstetrix quae baptizavit, est prudens et edocta, sed tamen parochus rursus baptismum confert sub conditione eo quod de baptismo ab obstetrice dato semper dubitari potest (1), nemo parochum a peccato mortali excusat; sed quoad irregularitatem gravis est doctorum controversia. Si parochus conditionem apposuit, non interne eidem consensum alligans, sed externe tantum in fraudem legis, certum est in irregularitatem incidere (2). Si vero etiam interne, sententia pro irregularitate est extrinsece probabilior propter auctoritatem tum Benedicti XIV in *Inst. Ecc. VIII, n. 6*, et *LXXXIV, n. 9 sequ.*, in *Casibus conscientiae* citatis, et in

(1) Vide *casus conscientiae de mandato olim Eminentissimi S. R. E. Cardinalis Prosperi Lambertini Bononiae Archiepiscopi, deinde Sanctissimi D. N. Papae Ben. XIV propositos, t. I, an. 1737, men. Martii, cas. 3.*

(2) D'Annibale, I, § 410, not. 17.

opere *De Syn. dioec., VII, VI, n. 2 et 3*; tum Catechismi Concilii Tridentini, *p. II, cap. II, q. 56*; tum S. Caroli Borromaei, apud Benedictum XIV, *De syn., l. c., n. 3*, et plurium aliorum auctorum (1). Insuper haec doctrina graviter confirmatur ex relata responsione S. C. C. in *Firmana*, si admittamus, prouti admittendum esse videtur, parochum baptismata iterasse sub conditione. His non obstantibus, sententia contra irregularitatem videtur esse probabilis tum extrinsece propter auctoritatem gravium auctorum qui eam sustinent, tum intrinsece, sive quia per conditionem excluditur error rebaptizantium in quem haec irregularitas lata est (n. 323), et peccatum minuitur; sive quia si prior baptismus subsistit, alteri deficit elementum essenziale, nempe intentio ministri, et ideo non habetur formalis *rebaptizatio*. S. C. C. in una *Electen.*, 16 Dec. 1679, proposito dubio: « An Petrus rector ecclesiae parochialis qui puerum baptizavit sub conditione: *Si non es baptizatus, ego te baptizo*, incurrerit irregularitatem seu aliam poenam, et an absolutio et rehabilitatio eidem concedenda foret »; reposuit: « Dispensandum ad cautelam cum poenitentis arbitrio Ordinarii ». Haec responsio cohaeret his quae diximus n. 163. At cum irregularitas in casu dubia sit dubio juris, non dubitamus clericum qui rebaptizavit, posse tuta conscientia se habere uti non irregularem, donec dispensatio obtineatur, quam expedit petere (*cit. n. 163*) (2).

330. Utrum vis physica aut moralis excuset ab hac irregularitate, etsi rebaptizans metum patiens habeat intentionem baptizandi, vide n. 208.

331. Non pauci censent hanc irregularitatem ex iteratione baptismi impedire quidem promotionem ad superiores

(1) Giraldi, I, sect. 614; Ferraris, *Prompta Bibliotheca etc.*, v. *Irregularitas*, art. I, n. 11; Thesaurus, *De poenis, v. Baptisma reiterantes*, cap. I, n. 1; Majolus, III, XIII, n. 5; Scavini, III, n. 631; Boenninghausen, I, pag. 86 sequ. Vide folium S. C. C. in *cit. Firmana, Dispensationis ab irregularitate*.

(2) Suarez, *De censuris, disp. XLII, sect. I, n. 1*; S. Alph., VII, n. 356, *probabiliter*; Schmalz., V, IX, n. 36; Reiff., n. 37; Pirhing., n. 43; Salm., X, VIII, n. 61, *probabilius*; D'Annibale, l. c.; Lehmkühl, II, n. 1006.

ordines, non vero susceptorum ordinum exercitium, ex *cit. cap. 2, De apostatis...*, quod de illa tantum meminit (1). Hanc doctrinam falsam esse, et utrumque hanc irregularitatem prohibere deducitur aperte ex responsione S. C. C. in *Murana, Irregularitatis, 14 Nov. 1716*. Nam Sacerdos Vitus Malanca in oppido Bellae, absente paroco, baptizavit puellam eadem die natam propter imminens periculum vitae absque debitis caeremoniis. Deinde de licentia parochi in ecclesia parochiali non solum caeremonias supplevit, sed eandem puellam iterum baptizavit. Episcopus ipsum declaravit irregularem; sed ipse praetendebat irregularitatem, ex *cit. cap. 2, De apostatis...*, esse partialem et impeditivam ascensus ad ordines, non autem privare usu et exercitio ordinum receptorum. Propositis dubiis: « 1° An orator incurrit irregularitatem ex iteratione baptismi. 2° An sit locus dispensationi in casu »; S. C. reposuit: « Ad 1um affirmative. Ad 2um affirmative, peractis exercitiis spiritualibus ». Neque aliquid in contrarium probat *cit. cap. 2, De apostatis...*; nam notum est (*n. 165*) irregularitatem directe prohibere ordinum collationem et receptionem; sed exinde optimo jure deducitur prohibere quoque ordinum receptorum exercitium (2).

332. Haec concludimus triplici animadversione. Prima est hanc irregularitatem toties contrahi, quoties baptismus iteratur in diverso subjecto, non autem in eodem (*n. 197*). Altera est irregularitatem non oriri ex reiteratione confirmationis et ordinis, cum id non inveniatur in jure expressum (3). Phillips, *I*, § 55, post Navarrum et S. Antoninum, gratuito affirmat consuetudinem introduxisse hanc irregularitatem; nam de hac consuetudine auctores communiter tacent, et revera facile non intelligitur quomodonam ex casu

(1) D'Annibale, *I*, § 410; Salm., *X*, VIII, n. 61; Lehmkühl, *II*, n. 1006, probabiliter.

(2) Ben. XIV, *Inst. Ecc. LXXXIV*, n. 13, cum Catechismo Concilii Tridentini, S. Carolo Borromaeo, et Altovito Secretario S. C. C.; Majolus, *De irreg.*, lib. III, cap. XIV, n. 3; Ferraris, *l. c.*, n. 11.

(3) D'Annibale, *l. c.*, not. 22; Boenninghausen, *I*, pag. 96; Pirhing, *V*, IX, n. 17; Schmalz., n. 39; Suarez, *De censuris, disp. XLII, sect. III*, n. 6; Vecchiotti, *III*, § 41.

quam rarissimo consuetudo vim legis habens introduci potuerit. Tandem tertia est ab hac irregularitate unum R. P. dispensare; sed si admittas ex rebaptismate occulto oriri irregularitatem rebaptizato et rebaptizanti, tunc locus erit decreto Tridentino (*n. 217 sequi*).

b) De irregularitate ex ministerio solemnibus in ordine non recepto (1).

333. Haec irregularitas aperte traditur in *cap. 1, cit. tit.*, ibi: « Si quis baptizaverit aut *aliquod divinum officium exercuerit non ordinatus*, propter temeritatem abjiciatur de Ecclesia, et numquam ordinetur ». Illud *abjiciatur de Ecclesia* videtur indicare excommunicationem ferendae sententiae (2); sed illud *numquam ordinetur* manifeste indicat irregularitatem. Accedit *cap. 2 ejusd. tit.*, ubi cum diaconus qui manum impositionem non receperat seu non fuerat ordinatus presbyter (3), Missarum celebrationem usurpare praesumpisset, Urbanus III respondet: « Quod ad sacerdotis officium non poterit promoveri, a diaconatu quoque biennio vel triennio pro tua maneat provisione suspensus; de beneficio autem misericorditer agatur cum eo, ne sustentatione privatus ad saeculi negotia revertatur ». Haec irregularitas statuta est in exteriorem usurpationem ministerii solemnibus ordinis non recepti (4), quia dedecet illum promoveri ad ordinem, qui ordinem usurpare praesumpsit.

334. In primis quaeri solet num hanc irregularitatem contrahat laicus ordines sacros exercens. Nonnulli negant, quia haec irregularitas pro laico non est in jure expressa: quamquam enim in *cit. cap. 1* dicatur generaliter: *Si quis*, quod etiam laicos comprehendit, tamen cum rubrica tituli sit: *De clerico* etc., et valeat argumentum a *rubro* ad *nigrum*, illa verba videntur ad clericos restringenda (5). Alii

(1) Vide canonistas in titulo *De clerico non ordinato ministrante, XXVII, lib. V Decret.*

(2) Suarez, *De censuris, disp. XLII, sect. IV, n. 2.*

(3) Suarez, *l. c.*, n. 13.

(4) Suarez, *l. c.*, n. 18.

(5) Lehmkühl, *II*, n. 1008; D'Annibale, *I*, § 411, not. 23; S. Alph.,

affirmant, quia restrictio nigri ex rubro parum solida est, eo vel magis quod in nonnullis editionibus legitur: *De non ordinato ministrante*, prout notatur in margine editionis corporis juris, qua utimur in scholis (1). Stante autem hac controversia, irregularitas pro laicis dubia est dubio juris. Unde e. g. si laicus solemniter baptizat, Missam celebrat, absolvit a peccatis etc., peccat quidem graviter, sed utrum sit irregularis necne, dubium est; et ideo applica quae diximus *n. 162 sequ.*

335. Ut vero clericus hanc irregularitatem contrahat, sequentia verificari debent:

1° Ut ministret *solemniter* seu *veluti ex officio* in ordine non recepto; idest non habens ordinem, ponat actum ordinis reservatum clericis in eo ordine constitutis (*n. 150*). Id clare deducitur ex *cit. cap. 1, cit. tit.*, ibi: « Aliquod *divinum officium exercuerit* non ordinatus »; officium autem divinum est ministerium potestatis ordinis clericis reservatum (*n. 148*). Hinc si clericus non ordinatus ministret in ordine eo modo quo etiam non ordinati ministrare valent, non fit irregularis; e. g. si clericus non subdiaconus cantet epistolam sine manipulo, aut si clericus non diaconus evangelium sine stola.

336. 2° Ut hunc actum ordinis ponat ex *temeraria praesumptione*, cum in citatis juribus legatur *propter temeritatem usurpare praesumpsit*; scilicet ut sciat se illo ordine carere, actum esse proprium illius ordinis, seque illum ponere non posse sub poena irregularitatis, ita ut ab irregularitate excuset quaelibet in his omnibus ignorantia tum invincibilis tum vincibilis, etiam crassa ac supina, et etiam affectata (*n. 204*). Hinc e. g., si quis putat se habere ordinem superiorem quem reapse non habet ex vitio substantiali in ejus collatione, illum exercens non fit irregularis.

VII, n. 359 *probabilis*; Pirhing, V, XXVII n. 4; Reiff., n. 10 *sequ.*; Layman, lib. I, tr. V, part. V, cap. III, n. 3; Schmalz., V, XXVIII, n. *sequ.* cum Schmier, Sayro, Tamburino, Mayr, Maschat, Wiestner, Pichler, Barbosa, Bonacina, Gibalino, etc.

(1) Engel, V, XXVIII, n. 1; Suarez, *disp. XLII, sect. IV, n. 2 et 10*; Giraldo, I, *sect.*, 805; Navarrus, XXVII, n. 242; Boeninghausen, I, pag. 192.

Multo minus si quis actum ordinis quem non habet, licite ponit ex legitimo privilegio aut consuetudine.

337. 3° Ut illum ordinis actum ponat serio; si enim agit per jocosum aut per modum scenicae artis, non censetur in ordine ministrare aut ordinem exercere, sed potius ordinis ministerium repraesentare, quod est quidem peccatum, sed irregularitatem non producit. Quid si agit simulate? In his quae ex intentione agentis statum non capiunt, certum est non effugere irregularitatem; e. g. si clericus non subdiaconus cantat epistolam cum manipulo, vel clericus non diaconus cantat evangelium cum stola, sed non vult id facere tamquam subdiaconus vel diaconus (1); item si clericus non sacerdos audit peccata in confessionali, sed non vult ea audire ut confessarius; aut si quis ponit caeremonias baptismi, ordinationis, confirmationis etc., sine intentione eadem ponendi. In his vero quae ex intentione agentis valorem juridicum sumunt, prouti est e. g., absolutio ipsa sacramentalis, ipsa confirmatio, ordinationis, etc., D'Annibale, I, § 411, *not.* 29, censet irregularitatem effugere, male citans S. Alph., VII, 336; sed contradicit Suarez, *l. c.*, et verius, quia lex in casu solum intendit afficere exteriorem usurpationem ministerii ordinis, (*n. 323*), ad quam sufficit voluntas faciendi exterius ministerium, etiamsi fiat sine intentione necessaria ad sacramentum. Unde rite advertit Suarez, *l. c.*, n. 18: « In quo est magna differentia inter hanc legem et eam quae punit rebaptizantem vel haereticum; nam haec directe intendunt punire haeresim vel explodere errorem, et ideo requirunt animum seu intentionem veritati contrariam; haec vero lex solum intendit punire sacrilegium quod committitur in usurpatione ministerii alicujus ordinis; ad quam usurpationem sufficit voluntas faciendi exterius ministerium, licet fiat sine intentione conficiendi sacramentum, quae moraliter impossibilis est sine errore ». Stante autem hac controversia, irregularitas dubia erit dubio juris, ideoque vide *n. 162 sequ.* Ceterum casus practicus numquam

(1) Suarez, *l. c.*, n. 17 *sequ.*, contra Navarrum, cujus opinio videtur prorsus improbabilis.